

Rrjeti i Grave të Kosovës

Mbështet, mbron dhe promovon të drejtat dhe interesat e grave dhe vajzave në Kosovë

MŽK: Zagovaračko pismo za budžet za zaštitu i tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja i CSR

Pristina, 20 Oktobar 2022

Mreža žena Kosova (MŽK) uputila je danas zagovaračko pismo za budžet za zaštitu i tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja i za centre za socijalni rad (CSR) premijeru Kosova Aljbinu Kurtiju, ministru za finansije, rad i transfere Hekuranu Muratiju, ministarki pravde Aljbuljeni Hadžiu i direktoru Odeljenja za socijalne i porodične politike, Mentoru Morini.

Kako bi se obezbedio dostojanstven tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja, u skladu sa zakonskim okvirom, **MŽK je zatražila od vlade** da Ministarstvo finansija, rada i transfera poveća budžet koji se izdvaja za CSR, u koordinaciji sa opštinama, u cilju podizanja njihovih kapaciteta tako što će centre učiniti funkcionalnim kako je definisano relevantnim zakonskim okvirom i programom Vlade, kao i da se ove izmene odraze na planirane izmene i dopune Zakona o finansijama lokalne samouprave. Zatraženo je i povećanje budžeta za CSR u kategoriji plata i dnevnica (oko 456.000 evra) kako bi se zaposlila još najmanje dva socijalna radnika u svakoj opštini i oni bili **fokusirani samo na rešavanje slučajeva rodnog zasnovanog nasilja**. Takođe je zatraženo da se u Kosovskoj policiji i CSR stvore hitni fondovi kako bi se zadovoljile hitne potrebe žrtava tokom tretmana slučajeva nasilja.

Kompletno zagovaračko pismo možete pročitati u nastavku:

Poštovani premijeru Republike Kosovo, g. Aljbin Kurti,

Poštovani ministre finansija, rada i transfera, g. Hekuran Murati,

Poštovana ministarko pravde, gđo. Aljbuljena Hadžiu,

Poštovani direktoru Odeljenja za socijalne i porodične politike, g. Mentor Morina,

Prijave slučajeva nasilja nad ženama i devojka, posebno seksualnog nasilja, su u porastu. Prema Institutu za sudsku medicinu, 85 odsto žrtava seksualnog nasilja od 2019. do 2021. godine bile su maloletne devojčice. Sadašnja vlada Kosova je nekoliko puta ponovila da je socijalna zaštita jedan od njenih glavnih prioriteta, uključujući i u njen program. U međuvremenu, socijalne službe, odnosno lokalni koordinacioni mehanizmi za zaštitu i tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja, nastavljaju da rade u teškim uslovima.

Mreža žena Kosova (MŽK) traži da se **ojačaju lokalni koordinacioni mehanizmi za zaštitu i tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja, konkretnije, centri za socijalni rad** na osnovu obaveza Vlade prema Ustavu Republike Kosovo, a

u korist sprovođenja Istanbulske konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama (NSZNPŽ), Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i Programa rodne ravnopravnosti.

Prema Zakonu br. 02 L-17 za socijalne i porodične usluge, Centar za socijalni rad (CSR) kao javna ustanova na opštinskom nivou je nadležan za zaštitu svih građana kojima su potrebne socijalne usluge. U tom pogledu, CSR su odgovorni za zaštitu dece, a samim tim i za zaštitu žena i devojaka od svih oblika nasilja do njihove reintegracije u društvo. CSR imaju suštinsku ulogu u sprečavanju, zaštiti i reintegraciji žrtava nasilja, posebno devojčica. Međutim, na osnovu istraživanja MŽK *Od zakona do akcija*, CSR nemaju dovoljan budžet ili kapacitete da obavljaju svoje dužnosti, definisane pravnim okvirom Kosova. Kao posledica:

- CSR nedostaju ljudski resursi za upravljanje svim slučajevima koji su im dodeljeni;
- Pošto im nedostaju ljudski resursi, socijalni radnici loše upravljaju slučajevima, a žene i deca su često prinuđeni da se vrate u nasilno okruženje;
- Slaba infrastruktura onemogućava praćenje dobrobiti dece i obezbeđivanje bezbednog okruženja za pomoć žrtvama;
- CSR nemaju dovoljno prostora i pristup pouzdanom transportu da bi došli ma vreme do žrtava, sudskih saslušanja ili obavljali posete u skladu sa svojim dužnostima..

S obzirom na to da se budžet za CSR izvršava u skladu sa budžetskim potrebama opština, Ministarstvo finansija, rada i transfera takođe igra veoma važnu ulogu u pogledu sredstava za ove institucije. Prema Zakonu br. 08/L-066 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2022. godinu, ne postoji posebna linija za finansiranje CSR, ali postoji linija za socijalne politike i socijalne usluge za svaku budžetsku organizaciju na lokalnom nivou iz koje se takođe finansiraju CSR.

Ukupni budžet izdvojen za socijalne usluge od strane svih opština je 8,013,787 evra sa prosekom od 222,605 evra i medijanom od 95,600 evra. Iz ovog budžeta, 2,785,522 evra se izdvaja za kategoriju budžeta 'Plate i dnevnice'. . S obzirom na to da u opštinama ima oko 464 zaposlena za socijalne usluge (u proseku 13 po opštini), potrebno je zapošljavanje još najmanje dva radnika u svakoj opštini, tačnije za postupanje u slučajevima rodno zasnovanog nasilja, uključujući seksualno nasilje i nasilje u porodici, to bi koštalo ukupno oko 444.000 evra više godišnje za Vladu Kosova. U idealnom slučaju, najvećoj opštini na teritoriji Kosova, Prištini, potreban je duplo veći iznos, što bi bilo oko 12.000 evra više godišnje.

Da bi se obezbedio dostojanstven tretman žrtava rodno zasnovanog nasilja, u skladu sa zakonskim okvirom, **MŽK zahteva od vlade** da:

- Ministarstvo finansija, rada i transfera poveća budžet koji se izdvaja za CSR, u koordinaciji sa opštinama, kako bi se povećali njihovi kapaciteti tako što će centre učiniti funkcionalnim kako je definisano relevantnim

zakonskim okvirom i vladinim programom; dalje, ove promene će se odraziti na planirane izmene i dopune Zakona o finansijama lokalne samouprave;

- Poveća budžet koji se izdvaja za CSR u kategoriji Plate i dnevnice (oko 456.000 evra) kako bi se zaposlila još najmanje dva socijalna radnika u svakoj opštini, i da se **fokusiraju samo na rešavanje slučajeva rodno zasnovanog nasilja;**
- Stvori hitne fondove za Kosovsku policiju i CSR kako bi se zadovoljile hitne potrebe žrtava tokom postupanja u slučajevima nasilja.

Takođe pozivamo na nastavak uključivanja budžetske linije, posebno za skloništa, kao licenciranih pružalaca usluga koji pružaju usluge koje zahteva Istanbulska konvencija.

Nadamo se da će ovi zahtevi biti pretočeni u konkretne akcije u cilju zaštite žena i devojaka na Kosovu.

Spremni smo da se sastanemo kako bismo detaljno razgovarali o ovim preporukama.

S poštovanjem,

Igbale Rogova

Izvršna direktorka

Mreža žena Kosova